

Üniversite	:	İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü	:	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Enstitüsü Anabilim Dalı	:	Uluslararası İlişkiler
Anabilim Dalı Programı	:	Uluslararası İlişkiler
Tez Danışmanı	:	Dr. Öğr. Üyesi Bora BAYRAKTAR
Tez Türü ve Tarihi	:	Yüksek lisans – Mayıs 2022

ÖZET

Afganistan, Orta ve Güney Asya, Orta Doğu ve Kafkaslar arasındaki kavşakta yer alan bir ülkedir. Afganistan, coğrafi konumu nedeniyle tarihsel, kültürel ve stratejik olarak Orta Asya'da kilit bir ülke olmuştur. Zengin enerji kaynaklarına sahip İran, Pakistan, Çin, Türkmenistan, Özbekistan ve Tacikistan gibi stratejik öneme sahip ülkelerle komşudur. Orta Asya ve Güney Asya ile Çin ve Orta Doğu'nun kavşağında yer alan Afganistan, Çin kuşağı ve yolunun orta koridoru üzerindedir.

Sahip olduğu jeopolitik özelliklerden dolayı Afganistan, tarihinde işgallere maruz kalmış. Ülke, ilk olarak 1979-1989 tarihleri arasında Sovyet işgaline, ardından 2001-2021 yılları arasında Amerikan işgaline maruz kalmıştır.

El Kaide terör örgütü dünya çapında birçok terör saldırısı gerçekleştirmiştir. Bu saldırılardan en önemlisi çok sayıda insanın hayatını kaybettiği 9/11/2001 saldırıdır. 11 Eylül terör saldırısı, ABD'nin Afganistan'a müdahalesinin ana nedeniydi. ABD ve NATO, Taliban tarafından barındırılan El Kaide'nin 11 Eylül terör saldırılarına yanıt olarak Afganistan'ı işgal etmiştir.

11 Eylül saldırılarından sonra, ABD Başkanı Jorge W. Bush, El Kaide'yi ortadan kaldırmak için uluslararası toplumu teröre karşı küresel savaşa karşı mücadeleye katılmak için birleştirmiştir. Daha sonra, terörle mücadele, Bush Doktrini olarak bilinen 2003 Terörle Mücadele Ulusal Güvenlik Stratejisinde belirtilen Bush yönetiminin dış politika gündeminin temel tüzüğü haline gelmiştir. Başkan Barack Obama göreve geldiğinde selefenden bir savaş miras almıştı. Obama 2009 yılında ülkedeki birliği artırmanın üzerinde duran yeni bir strateji açıklamıştır ve terörle mücadele yaklaşımının yerine karşı direniş yaklaşımını getirmiştir. Sonrasında tehdidin merkezi olmadığını fark ettiğinde Afganistan ve Pakistan'ın El Kaide'yi ve bağlı örgütlerini sekteye uğratma, parçalama ve yenme ve buna ek olarak Afgan Ulusal

Güvenlik Güçleri'ni kurma stratejisini açıklamıştır. Obama başkanlığından sonra, Başkan Donald Trump iktidara gelmiştir ve Afganistan'a yönelik, Afgan güvenlik kurumları inşa etmeye ve ulusötesi bir tehdide karşı terörle mücadeleye odaklanan bir ABD politikasını devralmıştır. Başkan Joe Biden, ise 2021 yılında diğer başkanlardan farklı bir politika izleyerek Afganistan'daki Amerikan askeri güçlerini geri çekerek işgale son vermiştir.

11 Eylül saldırılarından bu yana ABD'de dört başkan değişti. Her başkan Afganistan ile ilgili yeni bir strateji uygulasa da başarısızlık ile sonuçlanmıştır. 2001'de başlayan Afganistan işgali 2021'de sona erdi. Dolayısıyla, bu tez 2001-2021 Afganistan'daki ABD Politikasını değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Afganistan, ABD, El Kaide, Taliban

University : **Istanbul Kultur University**
Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **International Relations**
Programme : **International Relations**
Supervisor : **Asst. Prof. Dr. Bora BAYRAKTAR**
Degree Awarded and Date : **MA – May 2022**

ABSTRACT

Afghanistan is located at the crossroads between central and south Asia, the Middle East, and the Caucasus. Due to its geographical position, Afghanistan has been a key country in Central Asia geographically, historically, culturally, and strategically. It borders Iran, Pakistan, China, Turkmenistan, Uzbekistan, and Tajikistan, which have rich energy resources. Situated at the crossroads of Central Asia and South Asia and China and the Middle East Afghanistan is on the middle corridor of Chinese belt and road.

Due to its geopolitical characteristics, Afghanistan was subject to occupation in its history. At first, the country was exposed to Soviet occupation between 1979-1989 and then to the US occupation between 2001-2021.

Al-Qaeda terrorist organization carried out many terrorist attacks around the world. The most important of these attacks is the 9/11/2001 attacks in which many innocent people lost their lives. The terrorist attack of 9/11 was the main cause of the US intervention in Afghanistan. The United States and NATO invaded Afghanistan 20 years ago in response to the terrorist attacks of 9/11 by Al Qaeda, harbored by the Taliban.

After the 9/11 attacks, the U.S. President Jorge W. Bush unified the international community to participate in the fight against global war on terrorism to eradicate the sanctuary of Al-Qaida. Subsequently, counterterrorism became the core charter of Bush administration's foreign policy agenda which was stated in his National Security Strategy for Combating Terrorism 2003, known as Bush Doctrine. In 2009, Obama announced a new strategy that focuses on increasing unity in the country, and the counter-terrorism approach was replaced by the counter-resistance approach. Later, when he realized that the threat was not central, he explained the strategy of Afghanistan and Pakistan to disrupt, dismember, and defeat Al-

Qaeda and its affiliates, in addition to establishing the Afghan National Security Forces. After the Obama presidency, President Donald Trump came to power and inherited a U.S. policy toward Afghanistan that was focusing on building Afghan security institutions and counterterrorism against a transnational threat. President Joe Biden in 2021, followed a different policy from other presidents and ended the occupation by withdrawing the American military forces in Afghanistan.

Since the September 11 attacks, four presidents have changed in the United States. Although every president has implemented a new strategy regarding Afghanistan, it has resulted in failure. The invasion of Afghanistan, which started in 2001, ended in 2021. Therefore, this thesis aims to evaluate the US Policy in Afghanistan 2001-2021.

Keywords: Afghanistan, the US, Al-Qaeda, Taliban